

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. V. K. IR BANKO „SWEDBANK“, AB, GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. lapkričio 26 d. Nr. 242-477
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjo R. V. K. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir banko „Swedbank“, AB, (toliau – bankas) kilusį ginčą.

Nustatyta:

Banke pareiškėjo vardu yra atidaryta banko sąskaita Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Sąskaita). Sąskaitai teikiama interneto banko paslauga pareiškėjas naudojasi nuo 2002 m. balandžio 10 d., kai buvo sudaryta elektroninių paslaugų teikimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbiami*), galiojusi iki 2019 m. birželio 20 d. (toliau – Sutartis).

2019 m. birželio 19 d. nuo 12:51 val. iki 13:18 val. kelis kartus prisijungus prie interneto banko pareiškėjui išduotomis tapatybės patvirtinimo priemonėmis buvo atlikti toliau nurodyti veiksmai: 12:54 val. buvo pakeistas su Sąskaita susietos mokėjimo kortelės (toliau – Kortelė) dienos grynųjų pinigų išėmimo operacijų limitas (880 Eur pakeista į 14 000 Eur) ir dienos atsiskaitymo už prekes ir paslaugas limitas (2 030 Eur limitas pakeistas į 14 000 Eur); 13:00 val. Sąskaitoje buvo autorizuota 2 000 Eur kredito pervedimo banko viduje operacija, skirta gavėjui fiziniam asmeniui (toliau – Gavėja), mokėjimo paskirtis – „už pristatytas prekes“; 13:07:43 val. buvo padidinti pagal Sutartį pareiškėjui taikomi bendrieji dienos ir mėnesio operacijų limitai (nuo 2 316,96 Eur iki 10 000 Eur per dieną ir nuo 8 688,60 Eur iki 10 000 Eur per mėnesį) (bankas pateikė pareiškėjui išduotu PIN kodų generatoriumi (toliau – Generatorius) patvirtintą 2019 m. birželio 19 d. susitarimą prie Sutarties, kuriuo pareiškėjui nustatytas 10 000 Eur dienos ir 10 000 Eur mėnesio limitas); 13:12 val. ir 13:15 val. Sąskaitoje buvo autorizuotos dar dvi kredito pervedimo operacijos – mokėjimai po 4 000 Eur, skirti tai pačiai Gavėjai ir pervesti į tą pačią sąskaitą banke, abiejų operacijų paskirtis – „už pristatytas prekes“ (toliau visos trys mokėjimo operacijos, skirtos Gavėjai, – Kredito pervedimai). Vykdydamas pareiškėjo vardu bankui pateiktus Kredito pervedimus, bankas jų sumas nedelsdamas įskaitė į Gavėjos sąskaitą.

Tą pačią dieną 13:19:44 val., naudojant Generatorių, pareiškėjo vardu buvo sukurta „Smart-ID“ paskyra (toliau – Paskyra). Šiuo tikslu 2019 m. birželio 19 d. 13:19:08 val. pareiškėjui buvo išsiųstas automatinis SMS pranešimas, kad sukurta Paskyra: „Jūsų vardu ką tik buvo aktyvinta „Smart- ID“ paskyra. Jei tai atlikote ne Jūs, nedelsiant skambinkite tel. 1884.“

Tą pačią dieną pareiškėjas bankomate bandė išgryninti 16 000 Eur, tačiau dėl Kortelei taikomo dienos operacijų limito grynųjų pinigų operacijoms nuo 16:16 val. iki 16:23 val. pareiškėjas iš Sąskaitos išgrynino maksimalią leistiną sumą – 14 000 Eur.

Pareiškėjas 16:42 val. telefonu kreipėsi į banką ir informavo, kad gavo žinutę apie sukurta Paskyrą, tačiau šia paslauga nesinaudoja. Pokalbio metu pareiškėjas užsiminė, kad jam iš banko skambino banko darbuotojas ir informavo, kad su pareiškėjo indėliu „kažkas negerai“, kad į pareiškėjo sąskaitą pervesta 14 000 Eur, kuriuos pareiškėjas turi išgryninti ir perduoti policijai. Banko darbuotoja pareiškėją informavo, kad darbuotojo pareiškėjo nurodytu vardu ir pavarde banke nėra, patarė pareiškėjui iš karto eiti į banko padalinį, šalia kurio pareiškėjas buvo, ir pateikti prašymą užblokuoti sąskaitas bei mokėjimo priemones. Banko darbuotoja pareiškėją įspėjo niekam neatiduoti išgrynintų iš Sąskaitos lėšų.

Pareiškėjui atvykus į banko padalinį, bankas užblokavo pareiškėjo turimas tapatybės patvirtinimo priemones bei Kortelę. Išgrynintus 14 000 Eur banko padalinyje pareiškėjas gražino atgal į savo Sąskaitą.

2019 m. birželio 20 d. pareiškėjas nutraukė Sutartį ir su banku sudarė kitą elektroninių paslaugų teikimo sutartį. 2019 m. birželio 26 d. pareiškėjas bankui pateikė prašymą atlyginti 10 000 Eur nuostolių. Bankas 2019 m. liepos 16 d. atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą, tačiau nurodė, kad, veikdamas geranoriškai, 2019 m. liepos 11 d. į Sąskaitą pareiškėjui grąžino 14 Eur mokestį už 2019 m. birželio 19 d. grynujų pinigų įmokėjimo operaciją.

2019 m. liepos 18 d. interneto banko žinute pareiškėjas išreiškė nesutikimą su banko sprendimu, nes bankas turi pareigą saugoti klientų lėšas. 2019 m. liepos 25 d. raštu bankas pareiškėją informavo, kad priimto sprendimo nekeis.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas prašė įpareigoti banką atlyginti 10 000 Eur nuostolių. Pareiškėjui 2019 m. birželio 19 d. paskambinęs asmuo, prisistatęs banko darbuotoju, nurodė, kad į Sąskaitą bandoma įsilaužti. Jei pareiškėjas gerai pamena, skambinęs asmuo neprašė jokių kodų, o tik nurodė, kokias operacijas pareiškėjas turi atlikti Generatoriumi, kad galėtų pakeisti identifikacijos duomenis, siekdamas užtikrinti Sąskaitos apsaugą. Po poros valandų pareiškėjui paskambino tas pats asmuo ir pranešė, kad policija sulaukė vieną iš galimų įsilaužėlių, į Sąskaitą pervesta 14 000 Eur, kuriuos pareiškėjas turi išsigryninti ir atiduoti atėjusiam policijos pareigūnui „policijos tyrimų reikalams“. Pareiškėjas nurodė: „Aš supratau į kokias piktavalių pinkles aš papuoliau. Savo asmens ir savo sąskaitos saugumo sumetimais aš jam neprieštaravau.“ Pareiškėjas į banko skyrių atėjo nešinas 14 000 Eur, kuriuos iš bankomato gavo, nors pagal nustatytus banko limitus tiek negalėjo išsigryninti. Tik pareiškėjo Sąskaitą patikrinusios banko skyriaus darbuotojos pamatė, kad operacijų limitai ir prisijungimo duomenys yra pakeisti, taip pat 10 000 Eur jau yra pervesta kitam fiziniam asmeniui. Taigi, bankas savo iniciatyva nepadarė nieko, kad apsaugotų pareiškėjo Sąskaitą.

Pareiškėjo teigimu, bankas turėjo atsisakyti vykdyti Kredito pervedimus, kaip nustatyta banko Mokėjimo paslaugų teikimo sąlygų 3.4.5 papunktyje (kilus abejonių, kad mokėjimo nurodymą pateikė ne klientas ar jo teisėtas atstovas arba bankui pateikti dokumentai yra suklastoti).

Pareiškėjo teigimu, Kredito pervedimai dėl sumų turėjo sukelti įtarimų bankui ir būti sustabdyti, kol nebus patikslinta, ar tai nėra „klaida ar įsilaužėlių veikla“. Pareiškėjas niekada neturėjo jokių verslo ryšių, jau beveik dešimtmetį pareiškėjo pajamos – tik senatvės ir mokslininko pensijos. Įprastos mėnesinės pareiškėjo išlaidos – 600–700 Eur.

Pareiškėjo nuomone, bankas tinkamai nevykdė pinigų plovimo prevencijos reikalavimų, tokių kaip stebėti, ar kliento atliekamos operacijos atitinka jo bankui nurodytą vykdomos ekonominės veiklos sritį bei apimtį, identifikuoti įtartą lėšų judėjimą sąskaitose.

Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas prašė pareiškėjo reikalavimus atmesti. Bankas 2018 m. rugsėjo 17 d. interneto banko žinute informavo pareiškėją apie Sutarties bendrųjų sąlygų pakeitimus, kurie įsigaliojo nuo 2018 m. spalio 18 d. Bankas suteikė elektroninių paslaugų naudotojams galimybę naudojantis interneto banku savarankiškai valdyti interneto banko dienos ir mėnesio pervedimų limitus iki 10 000 Eur.

Nuo Sutarties sudarymo dienos iki 2018 m. spalio 12 d. pareiškėjas naudojos banko išduota PIN kodų kortele ir jam vienam žinomu nuolatinio slaptažodžiu. Nuo 2018 m. spalio 12 d. iki 2019 m. birželio 20 d. kaip tapatybės patvirtinimo priemone pareiškėjas naudojos Generatoriumi bei jam taikomu, tik vienam pareiškėjui žinomu nuolatinio slaptažodžiu, kurį pareiškėjas pats susikūrė. 2019 m. balandžio 19 d. interneto banko žinute bankas pareiškėjui asmeniškai priminė, kad reikia susipažinti su PIN kodų generatoriaus naudotojo instrukcija, ir priminė niekam nediktuoti jokios turimos mokėjimo priemonės jokio kodo, jei pats klientas neskambina bankui.

Tiek 2019 m. birželio 19 d. Kredito pervedimai, tiek operacijų limitų padidinimas buvo patvirtinti pareiškėjui asmeniškai išduotomis tapatybės patvirtinimo priemonėmis, už kurių personalizuotų saugumo duomenų konfidencialumo apsaugojimą atsakingas pareiškėjas. Vykdydamas pareiškėjo vardu bankui pateiktus Kredito pervedimus, bankas jų sumas nedelsdamas įskaitė į Gavėjo sąskaitą.

Bankui paprašius paaiškinti jos sąskaitoje buvusių lėšų kilmę, Gavėja 2019 m. liepos 12 d. bankui nurodė, kad už užmokestį suteikė tretiesiems asmenims Kredito pervedimais gautų lėšų išgryninimo paslaugą. Taigi, pareiškėjas turi teisę pareikšti ieškinį Gavėjai dėl be teisinio pagrindo įgytų lėšų grąžinimo. Kredito pervedimų atšaukimo paslaugos bankas

nebeturėjo galimybių suteikti dar iki pirmo pareiškėjo kreipimosi į banką. Bankas ikiteisminį tyrimą atliekantiems policijos pareigūnams suteikė visą prašomą informaciją.

Bankas nurodė, kad, pasinaudojus tą pačią dieną (13:19:44 val.) pareiškėjo vardu sukurta Paskyra, nuo 13:21 val. iki 16:35 val. 8 kartus buvo jungiamasi prie pareiškėjui teikiamos interneto banko paslaugos, tačiau tiek Kredito pervedimai, tiek operacijų limitų pakeitimai autorizuoti tik su Generatoriumi. Taigi, pareiškėjas tretiesiems asmenims diktavo Generatoriaus kodus ilgai ir ne vieną kartą.

Pareiškėjas tik po trijų valandų nuo SMS žinutės apie Paskyros sukūrimą gavimo (16:42 val.) telefonu banką informavo, kad šia paslauga nesinaudoja. Nepavykus identifikuoti pareiškėjo tapatybės, banko darbuotoja nurodė pareiškėjui eiti į banko padalinį, kur nedelsiant buvo užblokuotos tapatybės patvirtinimo priemonės ir Kortelė, iškviešti policijos pareigūnai.

Bankas nurodė, kad ne tik Sutartyje (bendrosios sąlygos skelbiamos viešai interneto puslapyje www.swedbank.lt skiltyje *Mano bankas/Naudinga informacija/Bendrosios sutarčių sąlygos/Kasdienės paslaugos/nuo 2018 m. gegužės 25 d. iki 2019 m. birželio 30 d. galiojusių Elektroninių paslaugų teikimo sutarties sąlygų 7.1 papunktis*), bet ir kas kartą prieš pradėdant naudojantis interneto banko paslauga pateikiamose Saugaus naudojimosi elektroninėmis paslaugomis rekomendacijose (<https://www.swedbank.lt/private/home/more/security#tab=secuntv>), taip pat 2019 m. balandžio 19 d. interneto banko žinutėje pateikiamas įspėjimas niekam neatskleisti tik klientui žinomų tapatybės patvirtinimo kodų, kai pats klientas neskambina į banką. Šių saugaus elgesio su mokėjimo priemone taisyklių nesilaikymas yra didelis kliento neatsargumas.

Bankas informavo, kad interneto banko paslauga pareiškėjas naudojosi nuo 2002 metų, Generatorių gavo daugiau kaip prieš pusę metų, juo reguliariai naudojosi.

Bankas nurodė, kad tokio dydžio, iki kurio buvo padidinti 2019 m. birželio 19 d., operacijų limitai statistiškai nėra neįprasti ar milžiniški, atsižvelgiant į Sąskaitoje buvusių lėšų dydį. Taip pat statistiškai nėra neįprasta įsigyti prekių asmeniniams poreikiams tenkinti už tokią kaip Kredito pervedimų suma net ne vienu, o trimis mokėjimais.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Pareiškėjo ir banko ginčas kilo dėl to, ar bankas pagrįstai įvykdė Kredito pervedimus ir ar bankui nekyla pareiga atlyginti pareiškėjo patirtų nuostolių.

Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą ir atsakomybę, mokėjimo paslaugas, jų teikimo sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas (redakcija, galiojusi nuo 2019 m. gegužės 1 d. iki 2019 m. spalio 19 d.).

Mokėjimų įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokėjimo operacija laikoma autorizuota tik tada, kai mokėtojas duoda sutikimą įvykdyti mokėjimo operaciją. Mokėtojas gali duoti sutikimą įvykdyti vieną arba kelias mokėjimo operacijas. Mokėtojas ir jo mokėjimo paslaugų teikėjas turi susitarti dėl sutikimo įvykdyti mokėjimo operaciją davimo formos ir tvarkos. Sutikimas įvykdyti mokėjimo operaciją arba kelias mokėjimo operacijas taip pat gali būti duodamas per gavėją arba mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją. Mokėjimo operacija gali būti autorizuota iki jos įvykdymo arba ją įvykdžius, jeigu taip susitarė mokėtojas ir jo mokėjimo paslaugų teikėjas.

Sutartimi pareiškėjas su banku susitarė, kad mokėjimo operacijos Sąskaitoje būtų vykdomos elektroniniais kanalais. 2018 m. spalio 12 d. pareiškėjas patvirtino, kad jam išduotas Generatorius su jo naudojimo instrukcija.

Ginčo byloje pareiškėjas nurodė: „Jeigu aš gerai atsimenu, „banko atstovas“ iš manęs jokių kodų neprašė, tik paaiškino kokias operacijas aš turiu atlikti savo kodų generatoriumi, kad galėtų pakeisti mano identifikacijos kodą ir neutralizuotų tariamų įsilaužėlių į mano sąskaitą ketinimus.“ Taigi, pareiškėjas neginčija trečiajam asmeniui atskleidęs

personalizuotus saugos kodus, tačiau neigia autorizavęs 2 000 Eur, 4 000 Eur ir 4 000 Eur Kredito pervedimus Gavėjai. Banko pateikti duomenys patvirtina, kad Kredito pervedimai atlikti, juos patvirtinant pareiškėjui išduotu Generatoriumi.

Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo bendrojoje sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, gavėjo ar per gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Sutarties šalys susitarė, kad pareiškėjas turi teisę patvirtinti mokėjimo operacijas, naudodamasis Generatoriumi sukurtais kodais. Šiuo būdu buvo patvirtinti ginčui aktualūs Kredito pervedimai. Kredito pervedimų suma neviršijo nustatyto dienos operacijų limitu. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, nėra pagrindo daryti išvadą, kad bankas neturėjo vykdyti pareiškėjo vardu pateiktų Kredito pervedimų.

Pareiškėjo teigimu, bankas turėjo atsisakyti vykdyti Kredito pervedimus Mokėjimo paslaugų teikimo sąlygų 3.4.5 papunkčio pagrindu. Minėta nuostata numato, kad bankas turi teisę atsisakyti vykdyti pateiktą mokėjimo nurodymą, jeigu jam kyla pagrįstų abejonių, kad mokėjimo nurodymą pateikė ne klientas ar jo teisėtas atstovas arba bankui pateikti dokumentai yra suklastoti. Jeigu bankui kyla pagrįstų abejonių dėl to, kad mokėjimo nurodymą pateikė ne klientas ar jo teisėtas atstovas arba dėl bankui pateiktų dokumentų tikrumo, arba kyla kitokių abejonių dėl pateikto mokėjimo nurodymo teisėtumo ar jo turinio, bankas turi teisę pareikalauti, kad klientas savo sąskaita bankui priimtinu būdu papildomai patvirtintų pateiktą mokėjimo nurodymą ir (arba) pateiktų bankui dokumentus, patvirtinančius asmenų teisę disponuoti sąskaitoje esančiomis lėšomis, arba kitus banko nurodytus dokumentus. Siekdamas apsaugoti teisėtus kliento ir (arba) banko interesus, bankas turi teisę laikinai nevykdyti kliento atstovo mokėjimo nurodymų, kol yra tikrinami kliento atstovo įgalinimus patvirtinantys dokumentai. Šiame punkte paminėtais atvejais bankas veikia siekdamas apsaugoti kliento, banko ir (arba) kitų asmenų teisėtus interesus, todėl bankas neatsako už nuostolius, kurie gali atsirasti dėl atsisakymo vykdyti pateiktą mokėjimo nurodymą.

Kaip minėta, šiuo atveju trys Kredito pervedimai, kurių bendra suma – 10 000 Eur, buvo patvirtinti pareiškėjui išduotu Generatoriumi, pareiškėjo vardu du kartus prisijungus prie interneto banko, pasinaudojant tik pareiškėjui žinomu ID kodu ir įvedus vienkartinis Generatoriaus kodus, kurie iš pirmo karto suvesti teisingai ir kurių pareiškėjas buvo banko primygtinai paragintas neatkleisti tretiesiems asmenims. Lėšos buvo pervestos kitam asmeniui, taip pat turinčiam sąskaitą banke, nurodyta mokėjimų paskirtis – „už pristatytas prekes“. Manytina, kad, atsižvelgiant į Kredito pervedimų aplinkybes, nėra pagrindo daryti išvadą, kad bankui privalėjo kilti pagrįstų abejonių dėl mokėjimo operacijas inicijuojančio asmens tapatybės ar operacijų teisėtumo.

Mokėjimų įstatymo 39 straipsnio 3 dalyje reglamentuota mokėtojo atsakomybė už neautorizuotas mokėjimo operacijas: mokėtojui tenka visi dėl neautorizuotų mokėjimo operacijų atsiradę nuostoliai, jeigu jis juos patyrė veikdamas nesažiningai arba tyčia ar dėl didelio neatsargumo neįvykdyęs vienos ar kelių šio įstatymo 34 straipsnyje nustatytų pareigų. Tokiais atvejais šio straipsnio 1 dalyje nustatytas didžiausias nuostolių sumos ribojimas netaikomas.

Mokėjimų įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje reglamentuotos mokėjimo paslaugų vartotojo pareigos, susijusios su mokėjimo priemonėmis ir personalizuotais saugumo duomenimis: naudotis mokėjimo priemone pagal mokėjimo priemonės išdavimą ir naudojimą reglamentuojančias sąlygas; sužinotus apie mokėjimo priemonės praradimą, vagystę arba neteisėtą pasisavinimą ar neautorizuotą jos naudojimą, nedelsiant apie tai pranešti mokėjimo paslaugų teikėjui arba jo nurodytam subjektui. Mokėjimo paslaugų vartotojas, gavęs mokėjimo priemonę, privalo imtis veiksmų, kad būtų apsaugoti personalizuoti saugumo duomenys (Mokėjimų įstatymo 34 straipsnio 2 dalis).

2018 m. spalio 12 d. patvirtinime dėl identifikavimo kodų nustatymo priemonės išdavimo pareiškėjas savo parašu patvirtino aplinkybę, kad yra gavęs Generatorių ir susipažinęs su jo naudojimo instrukcija. 2019 m. balandžio 19 d. generatoriaus naudojimo instrukcija interneto žinute pareiškėjui pateikta dar kartą. Šioje žinutėje pažymima: „Jeigu Jūs atsiliepėte arba perskambinote į praleistą skambutį ir pašnekovas pokalbio metu paprašė padiktuoti prisijungimo kodą, jo jokių būdu nediktuokite! Užbaikite pokalbį ir nedelsiant

skambinkite i banką telefonu 1884.“ Banko pateiktame PIN kodų generatoriaus naudotojo vadove taip pat nurodyta, kad būtina saugoti kodus ir jų niekam neatskleisti. Generatoriaus naudojimo vadove nurodoma, kad, norint prisijungti prie interneto banko, būtina įvesti naudotojo ID kodą ir 8 skaitmenų kodą, kurį parodo generatorius. Generatoriaus sugeneruotą vienkartinį kodą reikia suvesti ir atliekant mokėjimą.

Taigi, pareiškėjas ne kartą įvairiais būdais banko buvo informuotas apie tai, kad neturi teisės atskleisti turimų personalizuotų saugumo duomenų tretiesiems asmenims, tačiau pareiškėjas minėtus duomenis atskleidė, pažeisdamas Mokėjimų įstatymo 34 straipsnyje nustatytą pareigą juos saugoti. Atsižvelgiant į tai ir remiantis Mokėjimų įstatymo 39 straipsniu, pareiškėjui tenka visi dėl Kredito pervedimų atsiradę nuostoliai.

Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad dėl Kredito pervedimų pradėtas ikiteisminis tyrimas, pareiškėjui Gavėjos duomenys yra žinomi. Sutiktina su banku, kad pareiškėjas turi teisę Gavėjai (ir (ar) kitiems galimai neteisėtą veiką padariusiems asmenims, jeigu jie būtų nustatyti ikiteisminio tyrimo metu) reikšti reikalavimus dėl be teisinio pagrindo įgytų lėšų gražinimo.

Pareiškėjas teigia, kad bankas tinkamai nevykdė Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – PPTFPĮ, redakcija, galiojanti nuo 2018 m. lapkričio 1 d.) reikalavimų, tokių kaip stebėti, ar kliento atliekamos operacijos atitinka jo bankui nurodytą vykdomos ekonominės veiklos sritį bei mastą, identifikuoti įtartina lėšų judėjimą sąskaitose. Bankas 2019 m. liepos 16 d. atsakyme pareiškėjui nurodė, kad stabdyti operacijas turėtų teisę tik tada, jeigu turėtų pagrįstų įtarimų, kad mokėjimo operacijai vykdyti mokėtojas perdavė lėšas, kurios galimai gautos iš nusikalstamos veikos, ir pan. Bankas nurodė, kad jam žinoma pareiškėjo sąskaitoje esančių lėšų kilmė ir ji jokių abejonių nekėlė. Bankas neturėjo pagrindo įtarti, kad Kredito pervedimai susiję su pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikla.

Pažymėtina, kad PPTFPĮ tikslas – nustatyti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemones bei institucijas, atsakingas už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą. PPTFPĮ 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta pareiga finansų įstaigoms stabdyti įtartinas pinigines operacijas, kurios apibrėžiamos (PPTFPĮ 2 straipsnio 9 dalis) kaip susijusios su turtu, kuris, kaip įtariama, yra tiesiogiai arba netiesiogiai gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje ir (ar) yra, kaip įtariama, susijęs su teroristų finansavimu. Nėra pateikta duomenų, kad pareiškėjo pinigines lėšas, pervestas Gavėjai, būtų susijusios su pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikomis, o pareiškėjo nuostoliai – su PPTFPĮ reikalavimų nevykdymu.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 26 straipsnio 1 punktu bei 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 57.1 papunkčiu bei 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo R. V. K. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas